

Level: A

Plata de lëur per l ejam a usc

Tëmp per se njenië ca: 10 menuc

L ejam a usc ie partì su te doi pertes: te na prima pert giapëis n test ladin da liejer y capì cun cater dumandes da njenië ca per la segunda pert, la cunversazion a usc. Ntan la cunversazion a usc respundëis ala dumandes y la cumiscion possa mo fé dumandes liedies sëuraprò.

1 L tëmp dl Baroch

2 Uni epoca à si cuntradizions y si incoerënzes, ma dantaldut l tëmp dl Baroch ie
3 rich de cuntradizions esistenzieles zënza soluzion. L Baroch ie stat n tëmp
4 mpurtant, culturalmënter drët da vivanda, ma problematich dal pont d'ududa
5 politich; n'epoca dla descordia y di cuntrasç. N fova despartì danter legrëza de
6 viver y dejidere dla mort, danter gudimënt de chësc mond y ulëi jì al auter mond,
7 danter ueia de plajëies mondans y penitënza, sensualità y religiosità, danter
8 normes sozieles y pascion, danter splendëur dla chëurt y nchersciadum zënza fin
9 do l idilium dalonc da chësc splendëur. L Baroch fova despartì danter sentimënt y
10 rejon, pascion y duvier, dejidere y realtà.

11 L poet y bibliotecher Johann Jacob Wilhelm Heintze (1746-1803), ie stat bon de
12 formulé avisa chësc dilema baroch. La deunion à lascià zeruch fusties tla cultura
13 dl Baroch: tl'opra, tla mujiga strumentela, tla mujiga sacra vochela, ma nce tla
14 pitura, che dessënia n puent zerilà de fantasia danter l splendëur nia da arjonjer
15 dla deviniteies (che ne pudova nia jì a una cun la dutrina catolica rigurëusa) y l
16 idilium pasturel.

17 Georg Philipp Telemann, l cumponist plu produtif dl Baroch (y bonamënter nce de
18 duta la storia dla mujiga) ie cun si mujiga strumentela da plajëi n reprejantant dl'ert
19 de mujiga mondana.

20 Nce Johann Sebastian Bach à scrit truepa mujiga profana che spidlea si legrëza
21 de viver. Tl zënter dla cantates de Bach iel ntant sce l destach religëus, la
22 penitënza y la despusizion ala mort. „le nen é assé“ ie l test senificatif de na
23 cumposizion de mujiga mpurtanta che ie nce l emblem dl pensé baroch: la
24 persona credënta nen à assé dl mond, de chësc mond. L dejidere dla pesc eterna,
25 l vester a una de arbanduné cie che ie de chësta tiera, vën metù n mujiga sciche
26 na nina nana, cun lesirëza plajëula y pesc dedite. L ie na nina nana dla mort. La
27 mort devënta na cumpania valënta, coche l suenn che scinca la pesc do n di
28 sfadiëus. La mujiga plëina de cunfort ti scinca ala persona lidëza da dut cie che la
29 lieia a chësta tiera.

- 1. Ciunes ie pa la carateristiches dl Baroch?**
- 2. Ciun ie pa l emblem dl pensé baroch?**
- 3. Ce temesc vëniel pa dant tla cumposizions de Johann Sebastian Bach?**
- 4. La mujiga y i temesc umans, la mujiga y la sozietà: à pa la mujiga al didancuei na funzion de reflescion o de critica sun la situazion umana o la sozietà?**
- 5. Dumandes liedies.**